

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 298

Tampereen arkkitehtuuriohjelma

TRE:3909/00.01.02/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Yhdyskuntasuunnittelupäällikkö Hanna Montonen, puh. 040 801 6952,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaainjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Liitteenä oleva Tampereen arkkitehtuuriohjelma hyväksytään.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja yhdyskuntasuunnittelupäällikkö Hanna Montoselle. He olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Ilmari Nurminen saapui kokoukseen.

Perustelut

Tampereen arkkitehtuuriohjelman uudistaminen käynnistettiin pormestari Ikosen päätöksellä 18.10.2021 § 111 asettaa työlle ohjausryhmä. Päätöksessä todettiin lisäksi, että ohjausryhmän tulee kuulla kiinteistö- ja rakennusalan toimijoita, kaupunkilaisia ja eri sidosryhmiä arkkitehtuuriohjelmasta sekä tehdä esitys ohjelman periaatteista ja käytännön toteuttamistoimenpiteistä. Työryhmän tuli käyttää apunaan tarvitsemiaan asiantuntijoita. Päätöksen mukaan ohjelma tulee valmistuttuaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Monipuolisen näkökulman ja vaikuttavuuden aikaansaamiseksi ohjausryhmään nimettiin kaupunkiympäristön, sivistyspalveluiden, kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän, taidemuseon ja maakuntamuseon edustajat sekä rakennus- ja suunnittelualan toimijoiden, yliopiston ja alan järjestöjen edustajat.

Arkkitehtuuriohjelma toimii Tampereella tavoitteiden asetannassa hyvän arkkitehtuurin, rakennustaiteen ja rakennetun ympäristön osalta hankekehittämisessä sekä rakennus- ja kaupunkisuunnittelussa että muissa arkkitehtuurin laatuun vaikuttavissa hallintoprosesseissa ja toiminnassa. Ohjelma sisältää laajoja, vuoteen 2050 mennessä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

toteutettavaksi esitettyjä tavoitteita sekä niitä täsmällisempiä vuoteen 2030 mennessä tehtäväksi esitettyjä toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi. Toimenpiteille on esitetty vastuutahot sekä asiantuntija-arvio vaikuttavuudesta ja kustannuksista suuntaa-antavasti.

Ohjausryhmä työskenteli kokoontuen vuosina 2021-2023 ja antaen evästyksiä valmisteluun ja vuorovaikutuksen järjestämiseen, jota toteutettiin laajalla yhteistyöllä asemakaavoituksen ja rakennusvalvonnan taholta konsultin tuella. Ohjausryhmä kutsui kuuteen teemaryhmään osallistujia Suomen Arkkitehtiliiton SAFA ry:n Tampereen seudun paikallisosastosta, Tampereen yliopistosta, Tampereen kaupunkiseudun organisaatiosta, nuorisovaltuustosta sekä monipuolisesti eri arkkitehtisuunnittelun erikoisosaamista edustavista tamperelaisista arkkitehti- ja konsulttitoimistoista. Mukana olivat myös TOAS, kaupunkikuvatoimikunta, Visit Tampere, Tampereen arkkitehtuuri ja design-TAD ry, Tampereen arkkitehtuurikasvatus ry sekä naapurikunnista Kangasala. Kaupungin organisaatiosta keskusteluja järjestäneissä teemaryhmissä olivat mukana kaupunkiympäristön, elinvoiman ja kilpailukyvyyn sekä sivistyspalveluiden palvelualueet, jolloin näihin lukeutuivat myös mm. maakuntamuseo ja Tampereen taidemuseo.

Suomen, järjestyksessä toinen, arkkitehtuuripoliittinen ohjelma 2022-2035 "Kohti kestäväää arkkitehtuuria" julkaistiin vuonna 2022. Tampereen ohjelman uudistaminen ajoitettiin samaan aikaan valtakunnallisen ohjelman uudistamisen prosessin kanssa. Sen tuella nostettiin Tampereen arkkitehtuuriohjelman läpileikkaavaksi pääteemaksi kestävyys kaupungin identiteetin lisäksi. Tampereen ohjelma on paikallinen tulkinta laadukkaana arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön aikaansaamiseksi kaupungin toimintaympäristössä eri toimijoiden yhteistyöllä. Muut uudistettavan arkkitehtuuriohjelman neljä teemaa noudattavat kaupungin ensimmäisen arkkitehtuuriohjelman sisällön rakennetta: 1) kaupunkiympäristö, 2) historiallinen jatkuvuus, 3) uudis- ja täydennysrakentaminen sekä 4) vuorovaikutus ja koulutus.

Ohjelman uudistustyön aluksi tehtiin lähtötiedon kokoamiseksi selvitys vaikutuksista, joita nykyisellä arkkitehtuuriohjelmalla on ollut. Näistä nimettiin mm. kaupunkikuvatoimikunnan perustaminen ja vuosittain toteutettava, asemansa vakiinnuttanut Arkkitehtuuri- ja Design-/TAD-viikko.

Asemakaavoitus järjesti yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton SAFA ry:n Tampereen seudun paikallisosaston kanssa vuosina 2019-2021 ennakoivia avoimia keskustelutilaisuuksia arkkitehtuuriohjelmaan liittyen. Näissä esittivät alustuksensa mm. rakennusliikkeet, kiinteistösijoittajat, arkkitehtitoimistojen edustajat sekä palkitut suunnittelijat sekä arkkitehtuurin alan tiedotuskeskus Archinfo.

Kaupunkilaisille ja ammattilaisille järjestettiin arkkitehtuuriohjelman tavoiteasetantaa varten kaksiosainen kysely 10. - 23.1.2022. Vastaajia oli noin 2 700. Toinen kysely järjestettiin laadintaprosessin loppuvaiheessa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

lausuntomenettelyn sijasta syksyllä 2022, jolloin vastaajia oli 48. Ohjelman luonnosta esiteltiin tampere.fi-sivujen kautta etäyleisötilaisuudessa Wivi Lönnin 150-vuotismarkkipäivänä 20.5.2022. Palautteen keräämiseksi esittely tehtiin asunto- ja kiinteistölautakunnalle 7.12.2022, yhdyskuntalautakunnalle sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnalle 13.12.2022. Ympäristö- ja rakennusjaostolle esittely pidettiin 29.11.2022 ja vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmälle 25.11.2022. Erikseen arkkitehtuuriohjelman luonnosta esiteltiin Kauppakamarin aluesuunnittelu- ja liikennevaliokunnalle 16.3.2022, lasten parlamentin hallitukselle 4.4.2022 ja Pirkanmaan rakentajat ry:lle PIRA-päivän seminaarissa 1.11.2022. Ohjelmaluonnosta tarkistettiin saadun palautteen mukaisesti, mikä on vaikuttanut siihen, että esitetyt toimenpiteet ovat skaalaltaan monipuolisia, osa laajoja pitkäjänteisesti kehitettäviä ja osa pieniä kertaluontoisesti toteutettavia, jotka perustuvat esimerkiksi toimintatapojen muuttamiseen.

Ohjausryhmä on käynyt keskustelun arkkitehtuuriohjelman liittymisestä kaupungin muihin ohjelmiin ja strategioihin, joita keskeisesti ovat kaupunkistrategia, pormestariohjelma, asemakaavoitusohjelma, asunto- ja maapolitiikan linjaukset sekä myös kulttuuristrategia, eri hyvinvointiohjelmat, viherpalveluohjelmat ja kaupunkipuulinjaus. Ohjausryhmä totesi näistä osalla olevan ohjaava ja eräillä arkkitehtuuriohjelmaa tukeva vaikutus. Voimakkaita ristiriitoja näissä ei todettu, mutta nähtiin, että arkkitehtuurin kustannus- ja laatutason yhteensovittaminen on joiltakin osin vaativaa. Tätä varten toimenpiteiden vaikutuksista tehtiin arvio kolmella näkökulmalla: vaikutukset kaupungin identiteettiin, kestävään arkkitehtuuriin ja kustannuksiin. Vaikutusarvio sisältyy arkkitehtuuriohjelmaan.

Arkkitehtuuriohjelman pääteemoille, kaupungin identiteetti ja kestävä arkkitehtuuri, on kirjattu tavoitteet. Muille neljälle teemalle on kirjauksia teemoittain jäsennellyistä toimenpiteistä tavoitteiden lisäksi. Toimenpiteille on nimetty vastuutahot, jotka ovat pääosin kaupunkiorganisaation sisällä olevia palvelualueita, -ryhmiä ja -yksiköitä. Vastuutahoina on myös muita organisaatioita ja järjestöjä, jotka ovat olleet edustettuna ohjelman laidinnassa ja pitävät arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön laatua tavoitteenaan toiminnassaan tai joilla se on osa ydintehtävää. Hyvän ja laadukkaan rakennetun ympäristön ja arkkitehtuurin edistäminen on tärkeää kaikilla kaupungin toimialoilla, joilla siihen voidaan vaikuttaa. Arkkitehtuuriohjelman toimenpiteiden läpiviemistä tehdään osin vastuutahojen perustoiminnan prosesseissa, mutta osin se vaatii erillistä paneutumista ja resurssia.

Arkkitehtuuriohjelman toteutuneisuutta arvioidaan vuosina 2028-2030, minkä jälkeen ohjelman sisältämiä toimenpiteitä voidaan tarkentaa ja lisätä kaudelle 2030-2050. Vastuutahot sitoutuvat seurantaan omassa toiminnassaan.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Elina Karppinen, Hanna Montonen, Mikko Nurminen, Jarmo Viljakka,
Matti Helimo, Juha Henttonen, Saana Karala, Anna Lyyra-Seppänen, Jukka
Lindfors

Liitteet

1 Kh 12.6.2023 Tampereen arkkitehtuuriohjelma

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 20.6.2023 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 21.6.2023.

Tampere
21.06.2023

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§298

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)